

ZAPOBIEGANIE PRZESTĘPSTW W ZAKŁADACH KARNYCH NA UKRAINIE JAKO KATEGORIA NAUKOWA ORAZ ZADANIE PRAKTYCZNE NAUKI KRYMINALISTYKI

Batiuk Oleh

*doktor nauk prawnych, docent, docent Katedry Prawa Kryminalnego i Procesu Państwowy Wyższy Zakład Naukowy Użhorodskiego Uniwersytetu Narodowego
miasto Użhorod, Ukraina
olegbatiukibrpnt@gmail.com*

Streszczenie. W artykule autor rozpatruje sposoby zapobiegania przestępstw w wąskim oraz szerokim rozumieniu oraz udawania, iż mocną stroną zapobiegania społecznego jest powiązanie różnych przedsięwzięć gospodarczych, społecznych, kulturowo-naukowych oraz prawnych, to zaś pozwala wyodrębnić dwa główne kierunki społecznego zapobiegania: zapobieganie moralne i zapobieganie prawne. Autor wyznacza zadania ogólne oraz specjalistyczne dotyczące nauki kryminalistyki w zakresie zapobiegania przestępstw popełnianych w zakładach karnych.

Słowa kluczowe: nauka, kryminalistyka, przestępstwo, zapobieganie, zadania, zakłady karne.

PREVENTION OF CRIME IN INSTITUTIONS OF UKRAINE'S COMPLAINTS AS A SCIENTIFIC CATEGORY AND A PRACTICAL TASK OF CRIMINALISM SCIENCE

Batiuk Oleh

*PhD., Associate Professor of the Department of Criminal Law and Process
DVNZ Uzhgorod National University
m. Uzhgorod, Ukraine*

Abstract. In the provisions of the scientific article the author considers the prevention of crimes in the narrow and broad sense of the word, proves that the strength side of the general social prevention is the interrelation of the various measures of economic, social, cultural, educational, legal, which allows to distinguish two main directions of general social prevention : moral prevention and legal prevention. The author defines the general and special tasks of the science of criminology in preventing crimes committed in penitentiary institutions.

Key words: science, criminology, crime, prevention, task, institution of punishment execution.

ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИНАМ В УСТАНОВАХ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ УКРАЇНИ ЯК НАУКОВА КАТЕГОРІЯ І ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ НАУКИ КРИМІНАЛІСТИКИ

Батюк Олег

*кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального права і процесу
ДВНЗ Ужгородського національного університету
м. Ужгород, Україна*

Анотація. У положеннях наукової статті автор розглядає запобігання злочинів у вузькому та широкому сенсі цього слова, доводить що сильною стороною загально соціального запобігання є взаємозв'язок різних за змістом заходів економічних,

соціальних, культурно-виховних, правових, що дозволяє виділити два основних напрямки загально соціального запобігання: моральне запобігання і правове запобігання. Автор визначає загальне та спеціальні завдання науки криміналістики щодо запобігання злочинів що вчиняються в установах виконання покарань.

Ключові слова: наука, криміналістика, злочин, запобігання, завдання, установи виконання покарань.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Актуальність теми наукової статті визначена тим, що запобігання являє собою найбільш дієвий шлях боротьби зі злочинністю загалом, та в установах виконання покарань (на далі УВП) зокрема, перш за все тому, що забезпечує виявлення і усунення її витоків. Вважаємо, що саме в процесі запобігання злочинам в УВП криміногенні чинники можуть підлягати цілеспрямованому впливу лише тоді, коли вони ще не набрали сили, і знаходяться в зародковому стані. Поряд з цим арсенал засобів запобігання злочинів дозволяє переривати задуману або вже розпочату злочинну діяльність, не допускати настання шкідливих наслідків на суспільні відносини, що охороняються законом. Станом на 01.01.2016 року в Україні в 113 УВП знаходилось 53 034 засуджених осіб, з них: у 7 колоніях максимального рівня безпеки 2 032 особи; у 32 колоніях середнього рівня безпеки для неодноразово засуджених 21 530 осіб; у 27 колоніях середнього рівня безпеки для вперше засуджених 15 129 осіб; у 7 колоніях мінімального рівня безпеки із загальними умовами для тримання чоловіків 2 032 особи; у 4 колоніях мінімального рівня безпеки із полегшеними умовами для тримання чоловіків 636 осіб; у 11 колоніях для тримання жінок 2 402 особи; у 4 спеціалізованих лікувальних закладах 1 169 осіб; в лікувальних закладах при ВК та СІЗО 1 769 осіб; у 21 виправному центрі 2 259 осіб [1]. Саме такі статистичні дані, на наш погляд, свідчать про досить високий рівень латентних злочинів які вчиняються в УВП України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Теоретичним підґрунтям даної статі стали праці українських науковців у галузі кримінології, кримінально-виконавчого права та криміналістики, які досліджували питання запобігання злочинності в УВП, а саме: Джужа О. М., Богатирьов І. Г., Бодюл Є. М., Боровик А. В., Василевич В. В., Ведмідський О. В., Горбачевський В. Я., Джужа А. О., Дука О. А., Іщенко А.В., Н.І. Клименко, Кирилюк А. В., Кирилюк В. А., В.О. Коновалова, Колб І. О., Колб О. Г., Колесник В. А., Копотун І. М., Корчинський В. О., Кузьмічов В. С., Кузьмін Р. Р., Левченко Ю. О., Микитчик А. В. Пузирьов М. С. Сас В. А., Тичина Д. М., Третьякова Т. А., Фаренюк С. Я., Халимон С.І., Черней В. В., Чубенко А. Г., Яковець І. С. та ін.. Разом з тим зауважимо, що криміналістичні аспекти запобігання злочинності в УВП не були предметом дослідження українських науковців.

Формулювання мети та завдань дослідження. Мета статі полягає у дослідженні запобігання злочинів у вузькому та широкому сенсі цього слова, з положень науки криміналістики, запропонувати основні напрямки загально соціального запобігання, а також визначити загальне та спеціальні завдання

науки криміналістики щодо запобігання злочинів що вчиняються в установах виконання покарань.

Виклад основного матеріалу. На жаль, питання про природу запобігання злочинності в УВП на сьогодні не можна визнати досить розробленою в науці криміналістиці. У юридичній і спеціальній літературі, можна зустріти різні підходи до визначення понять "запобігання" і "профілактика" злочинності або конкретних злочинів. Не буде перебільшенням сказати, що багато труднощів становлення теоретичної концепції запобігання злочинів в УВП викликані недостатньою розробленістю понятійного апарату і термінологічної неузгодженості в науці криміналістиці. Ця обставина не може не позначатися на практичній діяльності правоохоронних органів України.

Ми погоджуємося із професором Г.М. Міньковським, який стверджує, що в основу розмежування запобіжної діяльності за рівнями, напрямками, видами повинен бути покладений аналіз її змісту, а не термінологічний підхід[2].

Варто зауважити, що до кінця 80-х років ХХ століття більшість юристів під запобіганням злочинності розуміли здійснення комплексу заходів, спрямованих на викорінення цього соціального явища, усунення або нейтралізацію причин і умов злочинності, тобто діяльність, спрямовану на виявлення і усунення причин та умов скоєння злочинів, аж до їх повної ліквідації. Цієї ж точки зору з певними застереженнями в даний час дотримуються і деякі відомі в країні вчені-юристи.

В юридичній літературі зустрічаємо наукові точки зору, що метою діяльності із запобігання є: виключення можливості вчинення злочинів під впливом даного криміногенного фактора в результаті його усунення або нейтралізації та недопущення скоєння конкретного злочину конкретною особою в силу позитивної зміни його особистісної направленості, разом з тим вважають, що на відміну від цілей профілактики, кінцевою метою запобігання є повна ліквідація злочинності.

На наш погляд саме кінцевою метою запобігання злочинів вчинених в УВП є їх повне викорінення, а завдання запобігання, так широко не трактуються, тобто, вважаємо, що запобігання не може усувати загальні причини та умови злочинності в УВП. Виходить, що запобігання злочинів що вчиняються в УВП, є діяльністю певних суб'єктів з виявлення і усунення причин, що породжують злочини, і умов, що сприяють їх вчиненню. На сучасному етапі розвитку криміналістичної думки вважаємо, що завдання щодо викорінення (ліквідації) злочинності в УВП не може бути реальним ні в одному суспільстві і злочинність загалом та в УВП зокрема є "вічною", як і причини, що її породжують.

На наш погляд діяльність із криміналістичного запобігання "не може мати на меті повного викорінення злочинності в країні, яка була задекларована в умовах панування ринкової економіки. Як показує досвід історії, злочинність в УВП властива будь-якому суспільному устрою, її розвиток – результат дії певних соціальних закономірностей. Завдання криміналістичного запобігання діяльності – не повне викорінення злочинності, а ефективне зниження її кількісних і якісних показників, зменшення її впливу на суспільство і державу, підвищення рівня особистої безпеки осіб які відбувають покарання, захисту їх законних прав та інтересів.

Вважаємо, що термін "криміналістичне запобігання" також слід розглядати як структурний елемент юридичного терміну запобігання який складається із криминологічного, кримінально-правового, кримінально-виконавчого та адміністративного запобігання.

Варто зауважити що відповідно до положень науки криміналістики, криміналістичне запобігання злочинів в УВП доцільно розглядається в широкому і вузькому значенні цього словосполучення.

У широкому значенні словосполучення криміналістичне запобігання злочинів в УВП є загальносоціальним, так як поведінка особи у величезній мірі обумовлюється її соціальним оточенням. До загальносоціального запобігання слід віднести систему економічних, політичних, ідеологічних, культурних, побутових, правових та інших соціальних заходів, спрямованих на зниження рівня або локалізацію антигромадських проявів і, в тому числі, на усунення причин і умов, що сприяють вчиненню злочинів в УВП. Вважаємо, що запобігання антигромадської (злочинної) поведінки загалом та в УВП зокрема, основним стержнем проходить через всі соціальні і правові заходи боротьби з правопорушеннями, пронизує собою соціальні заходи попереджувального характеру, забезпечуючи взаємодію різних заходів – соціально-політичних, економічних, педагогічних, ідеологічних та інших.

Зазначене, дозволяє дійти висновку, що істотний крок в сторону подолання замкнутості криміналістичного запобігання злочинної поведінки в УВП і включення її в загальний напрямок боротьби з порушеннями встановлених правил співжиття. При цьому, вважаємо, що об'єднуючим початком, своєрідним стимулом, який викликає необхідність і можливість зазначеної взаємодії, є загальний об'єкт – криміналістичного запобігання різних форм поведінки, що відхиляється від вимог соціальних норм.

У соціально-правовій системі такий напрямок як криміналістичне запобігання антисуспільної (злочинної) поведінки, не може залишатися відособленим і замкнутим. Той чи інший напрямок криміналістичного запобігання можна розглядати як один із видів внутрішньо єдиної діяльності суспільства, що має на меті соціально-правове оздоровлення його основних сфер, недопущення порушень соціальних та правових норм, в тому числі моральних і т.д. У такій діяльності переплітаються економічні, політичні, ідеологічні, етичні, правові та багато інших зв'язків. Тому в реальній дійсності криміналістичне запобігання виступає як складна система, зміст якої складає безліч різних елементів, що складаються в блоки, які в свою чергу утворюють відповідні напрямки попереджувальної діяльності із знань якими володіє наука криміналістика.

Проте варто зауважити, що на при великий жаль, реальний стан криміналістичного запобігання в сучасній Україні є не тільки мало дієвим але й не відповідає реаліям перехідного періоду становлення демократичної держави. В кращому випадку можна говорити про те, що криміналістичне запобігання злочинів загалом та тих що вчиняються в УВП зокрема в даний час являє собою не більше ніж систему зі слабкими, навіть дуже слабкими взаємодіями. Вважаємо, що повноцінна система (як цілісне утворення, що володіє новими якісними характеристиками, які не містяться в утворюючих його компонентах) в даному контексті – значною мірою справа майбутнього науки криміналістики. У нинішній дійсності, незважаючи на складнощі перехідного періоду, з'являються

додаткові (в принципі не нові, але ґрунтовно забуті) можливості протистояння злочинності загалом та в УВП зокрема на загально соціальному рівні, наприклад, пов'язані з позитивними сторонами ринкових перетворень або моральними цінностями релігійних конфесій. І сьогодні не заперечується положення про визначальний, базисний характер загально соціального запобігання які об'єднують заходи криміналістичного запобігання злочинності. Вважаємо, що криміналістичні заходи зберігаються, хоча багато в чому проявляються по-новому, через основоположні ознаки заходів загально соціального запобігання: масштабність; всеохоплюючий і різнобічний характер; комплексність і взаємозалежність; безперервність і не рідко й радикальність.

Таким чином, заходи загально криміналістичного запобігання мають виключно широкий діапазон, вони впливають практично на всі види, групи, різновиди обставин (причин і умов), які сприяють вчиненню злочинів в УВП. Багатоаспектний, комплексний характер криміналістичного запобігання злочинності в УВП найбільш яскраво проявляється саме на загально соціальному рівні. При цьому сильною стороною криміналістичного запобігання є взаємозв'язок різних за змістом заходів (кримінально-правових, кримінологічних, кримінально-виконавчих, та оперативно-розшукових), а також їх здатність на основі взаємного доповнення (підтримки, збагачення) не просто підсумовувати ефект антикримінального впливу, а надавати йому нову, незрівнянно більш високу в сенсі результативності якість.

У вузькому значенні словосполучення криміналістичне запобігання злочинів в УВП, на наш погляд, це діяльність спрямована на недопущення порушення будь-яких положень та норм які передбаченні в діяльності УВП, та запобігання різним протиправним проступкам із сторони осіб які знаходяться в УВП. Цим вузьким значенням і визначається, на наш погляд, його криміналістична цінність. Зауважимо, що криміналістичне запобігання відіграє значну роль в життєдіяльності суб'єктів які знаходяться в УВП, оскільки їх змістом є виявлення і усунення причин і умов, що породжують правопорушення в УВП, тобто недопущення порушень норм і правил, виявлення та усунення правопорушень, боротьба з ними в УВП. Залежно від того, проти яких правопорушень направлені попереджувальні заходи, можна виділяти і напрямки криміналістичного запобігання: техніко-криміналістичні, тактико-криміналістичні та методико-криміналістичні.

Криміналістичне запобігання злочинності в УВП може бути ефективнішим, а дія його триваліша і цінніша, коли воно спрямоване на усунення причин злочинності і сприяє її чинникам, в окремому випадку воно повинно сприятливо впливати в цьому напрямку, а не обмежуватися впливом на симптоми злочинності в УВП.

Завдання криміналістичного запобігання вчиненню злочинів в установах виконання покарань впливають із його мети. Саме мета криміналістичного запобігання злочинів визначається шляхом вирішення завдань, які до певної міри створюють такі умови їх реального виконання. На наш погляд, саме правильна постановка завдань сприяє ефективному здійсненню запобігання вчиненню злочинів в установах виконання покарань.

При цьому криміналістичне запобігання вчиненню злочинів в установах виконання покарань зводяться до:

- систематичного виявлення й аналізу явищ, факторів і обставин, що сприяють вчиненню злочинів в УВП;

- в'ясненню і вивченню протиріч і конфліктів, які призводять до виникнення і реалізації злочинних намірів, а також до формування особистості правопорушників в УВП;

- постійному виявленню осіб від яких можна очікувати вчинення злочинів в УВП, їх вивчення і активного попереджувального впливу на них;

- усунення або нейтралізації явищ і обставин (причин і умов), що сприяють антигромадській (злочинній) поведінці осіб в УВП;

- розробки та впровадження спеціальних засобів, прийомів і методів, що сприяють запобіганню злочинів в УВП.

Варто зазначити, що криміналістика розробляє і впроваджує в практику боротьби із злочинністю в УВП криміналістичні методи, прийоми і засоби, призначені для:

1) створення умов для швидкого виявлення злочинів що готуються в УВП;

2) визначення причин та виявлення ознак злочину при огляді місця підпалу в УВП, під час огляду трупа з ознаками насильницької смерті в УВП; методи отримання інформації про підготовлюваний або ретельно замаскований злочин в УВП; методи перевірки особи підозрюваних і т.і.;

3) розкриття злочинів, тобто з'ясування всіх ознак складу злочину і встановлення винної особи.

На наш погляд, саме загальне та спеціальні завдання криміналістичного запобігання вчиненню злочинів в установах виконання покарань реалізуються через вирішення конкретних завдань науки криміналістики. "Конкретне завдання – як вірно, зазначає професор Р.С. Белкін, може вирішувати як криміналістика в цілому, так і один із розділів науки, і навіть одна з частин цього розділу [3]. Обсяг таких завдань може бути різним, причому самі завдання можуть ставитися і до теорії науки, її зв'язків з іншими галузями знання, і до потреб які виникли у практиці.

Вирішення цих завдань власне і є здійсненням комплексного попереджувального впливу. Очевидно, що для результативного впливу на злочинність взагалі або конкретний злочин, зокрема, в тому числі і ефективного його запобігання, суб'єкт Запобігання повинен мати інформацію про нього, тобто знання про його природу, зміст, динаміку, особистості злочинця, причини й умови, що посприяли скоєнню злочину і т.д. Така інформація може бути отримана в процесі розкриття і розслідування злочинів із використанням технічних і тактичних засобів, прийомів і методів криміналістики, а також рекомендацій криміналістичної методики.

Криміналістика виникла і розвивається як наука, що сприяє розкриттю і розслідуванню злочинів, а також їх запобігання як в сфері кримінально-процесуальної діяльності, так і при здійсненні оперативно-розшукової (розвідувальної, контррозвідувальної) діяльності.

На наш погляд, варто визначити найголовніші і найбільш самостійні напрямки криміналістичного забезпечення діяльності правоохоронних органів слідства, які повинні визначити їх за найбільшим і масштабним завданням, поставленим державою перед ними:

• виявляти приховані і своєчасно виявляти явні злочини що вчиняються в УВП;

• здійснювати криміналістичне запобігання злочинів (попереджати ті, що готуються, припиняти розпочаті злочини і попереджувати шкідливі наслідки закінчених злочинів) в УВП;

• здійснювати попереднє розслідування злочинів що вчинені в УВП.

Саме ці завдання, на наш погляд, для слідчих є головними напрямками їх професійної діяльності. На жаль, на практиці виходить не зовсім так. Наприклад, в силу інерції і сформованих специфічних особливостей, методів і засобів слідчої роботи, попереджувальна функція в діяльності слідчих органів займає більш скромне місце, ніж, скажімо, в діяльності оперативних підрозділів МВС та інших органів, наділених правом здійснення оперативно розшукової діяльності, на які також покладено завдання боротьби зі злочинами, в тому числі і запобігання злочинів в УВП.

Висновки й перспективи подальших досліджень. Підводячи висновок зазначеного вище, зауважимо, що на успішне вирішення криміналістикою її теоретичних і прикладних завдань впливають як об'єктивні, так і суб'єктивні чинники, які перешкоджають оперативному впровадженню досягнень криміналістичної науки в практику розслідування і запобігання злочинів що вчиняються в УВП.

До таких факторів можна віднести деяку відсталість окремих практикуючих працівників, відому боязнь застосування нових прийомів, методів і засобів, елементи консерватизму в практичній діяльності і т. ін. Особливо яскраво це проявляється в сфері запобігання злочинів засобами, прийомами і методами криміналістики.

Загальне завдання криміналістичного запобігання злочинів, що вчиняються в УВП, в криміналістичній науці передбачає існування низки спеціальних завдань, що відображають внутрішню структуру і методологію криміналістичного запобігання злочинів в УВП.

До них можемо віднести:

• визначення предмета, засобів, методів і системи криміналістичного запобігання злочинів в УВП;

• розробка та вдосконалення теоретичних, правових, організаційних та інформаційних основ криміналістичного запобігання злочинів в УВП;

• вдосконалення технічних засобів, тактичних прийомів і методів криміналістичного запобігання і розслідування злочинів в УВП;

• розробка прийомів, засобів і методів виявлення причин і умов, що сприяють вчиненню злочинів в УВП, з урахуванням їх криміналістичних особливостей;

• виділення об'єктів безпосереднього вивчення і попереджувального впливу засобами і методами криміналістики;

• криміналістичне забезпечення запобігання злочинам в УВП у сфері оперативно-розшукової діяльності та визначення його цілей і завдань;

• виявлення і дослідження особливостей типових слідчих ситуацій попереджувального характеру, що складаються при розслідуванні, і вироблення на їх основі головних напрямів криміналістичної діяльності щодо запобігання злочинів в УВП;

- визначення приблизного комплексу попереджувальних заходів, найбільш дієвих в кожній із виділених ситуацій та показ особливостей їх реалізації;
- розробка заходів криміналістичного запобігання спеціального характеру щодо захисту різного роду об'єктів від злочинного посягання;
- розробка тактичних прийомів і методичних рекомендацій щодо криміналістичного запобігання злочинів на основі матеріалів розслідування кримінальних справ;
- розробка правових, організаційних і методичних основ експертно-криміналістичного запобігання злочинам в УВП;
- вдосконалення взаємодії слідчих, оперативних та криміналістичних підрозділів у попередженні злочинів в УВП.

Таким чином, розробка спеціальних засобів, прийомів і методів, що сприяють ефективному проведенню криміналістичних запобіжних заходів, є однією із наукових і прикладних проблем криміналістики, що цілком зрозуміло.

Література:

1. Державна кримінально-виконавча служба України (загальна характеристика станом на 1 січня 2016 року) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://kvs.gov.ua/Byklet_2016.pdf
2. Миньковский Г. М. Особенности расследования и судебного разбирательства дел о несовершеннолетних / Г. М. Миньковский // М. : Госюриздат, 1959. - 207 с.
3. Белкин Р. С. Криминалистика: проблемы, тенденции, перспективы. От теории — к практике. — М.: Юрид, лит., 1988. — 304 с.

PREVENTION OF CRIME IN INSTITUTIONS OF UKRAINE'S COMPLAINTS AS A SCIENTIFIC CATEGORY AND A PRACTICAL TASK OF CRIMINALISM SCIENCE

Batiuk Oleh

Problem solving in general and its connection with important scientific or practical tasks. The urgency of the topic of the scientific article is defined by the fact that prevention is the most effective way of combating crime in general, and in penitentiary institutions (on the further PI) in particular, primarily because it ensures the identification and elimination of its origins. We believe that it is precisely in the process of preventing crimes in the penitentiary institution criminogenic factors may be subject to targeted influence only when they have not yet gained strength and are in their infancy. Along with this, the arsenal of means for preventing crimes allows interrupting the planned or already started criminal activity, preventing the occurrence of harmful effects on public relations protected by law. As of 01.01.2016 in Ukraine there were 53 034 convicted persons in 113 penitentiary institution, among them: 7 colonies with a maximum safety level of 2 032 persons; in 32 middle-level colonies, 21,530 people have been convicted on a number of occasions; In the 27 medium-security colonies, 15,129 people were first convicted; in 7 colonies of the minimum level of security with the general conditions for the men to hold 2 032 persons; in 4 colonies the minimum level of security with the facilitated conditions for the holding

of men is 636 people; 2,402 persons in 11 colonies for the keeping of women; in 4 specialized medical institutions 1 169 people; in medical establishments with correctional colony and SIZO 1 769 persons; in the 21 correctional center 2,259 people [1]. It is these statistics, in our opinion, evidence of a rather high level of latent crimes committed in the penal institutions of Ukraine.

An analysis of recent research and publications, which began the solution to this problem, the allocation of previously unsettled parts of the general problem. The theoretical basis of this article was the works of Ukrainian scientists in the field of criminology, criminal-executive law and criminalistics, who investigated issues of crime prevention in the UVP, namely: Dzhuzha O. M., Bohatryrov I. G., Bodyul Ye. M., Borovik A. V., Vasilevich V.V., Vedmidsky O.V., Gorbachevsky V.Ya., Dzhuzha A.O., Duka O. A., Ishchenko A.V., N.I. Klymenko, Kirilyuk A.V., Kirilyuk V.A., Konovalova V.O., Kolb I.O., Kolb O.G., Kolesnik V.A., Kopotun I. M., Korchinsky V. O., Kuzmichov V. S., Kuzmin R. R., Levchenko Yu. O., Mikitchik A.V. Purirov M.S. Sas V.A., Tychyna D.M., Tretyakova T.A., Faryenyuk S.Ya., Khalimon S.I., Chernye V.V., Chubenko A.G. , Yakovets I. S., etc. However, we would point out that the criminalistic aspects of crime prevention in the PIs were not the subject of the study of Ukrainian scholars.

Formulation of research goals and objectives. The purpose of the paper is to study the prevention of crimes in the narrow and broad sense of the word, the provisions of the science of forensic science, to propose the main directions of general social prevention, as well as to determine the general and special tasks of criminology science in preventing crimes committed in penitentiary institutions.

Presenting main material. Unfortunately, the question of the nature of crime prevention in the PIs today can not be recognized as quite developed in science forensic science. In legal and special literature, you can find different approaches to defining the concepts of "prevention" and "prevention" of crime or specific crimes. It will not be an exaggeration to say that many difficulties in establishing the theoretical concept of preventing crimes in the PIs are due to the lack of development of the conceptual apparatus and the terminological mismatch in science of forensic science. This circumstance can not but affect the practical activity of law enforcement agencies of Ukraine.

We agree with Professor G.M. Minkovsky, who argues that the basis for the delineation of preventive activities by levels, directions, and species should be the analysis of its content, rather than the terminological approach [2].

It is worth noting that by the end of the 1980s, most lawyers for crime prevention understood the implementation of a set of measures aimed at eradicating this social phenomenon, eliminating or neutralizing the causes and conditions of crime, that is, activities aimed at identifying and eliminating the causes and conditions of the commission of crimes , until their complete elimination. The same point of view with certain reservations is currently adhered to and some well-known lawyers in the country.

In legal literature, we find the scientific point of view that the purpose of the prevention activities is to: exclude the possibility of committing crimes under the influence of this criminalized factor as a result of its elimination or neutralization and prevention of the commission of a particular crime by a particular person by virtue of a positive change in his personality orientation, in contrast to the goals of prevention, the ultimate goal of prevention is the complete elimination of crime.

In our opinion, the ultimate goal of preventing crimes committed in the PIs is their complete elimination, and the prevention tasks are not widely interpreted, that is, we believe that prevention can not eliminate the general causes and conditions of crime in the PIs. It turns out that the prevention of crimes committed in the PIs, is the activity of certain subjects to identify and eliminate the causes of the crimes, and the conditions conducive to their commission. At the present stage of the development of forensic thought, we believe that the task of eradicating crime in the PIs can not be real in any society, and crime in general, and in the PIs in particular, is "eternal", as well as the reasons that give rise to it.

In our view, criminological prevention activities "can not be aimed at the complete elimination of crime in a country that was declared under the prevailing market economy." As the experience of history shows, criminality in the PIs is inherent in any social system, its development is the result of certain social. The tasks of forensic prevention are not the complete eradication of crime, but the effective reduction of its quantitative and qualitative indicators, the reduction of its impact on society and the state, raising the level of the security of persons serving sentences, the protection of their legitimate rights and interests.

We believe that the term "criminalistics prevention" should also be considered as a structural element of the legal term of prevention, which consists of criminological, criminal law, criminal-executive and administrative prevention.

It is worth noting that in accordance with the provisions of the science of criminology, forensic prevention of crimes in the PI is appropriately considered in the broad and narrow sense of this phrase.

In the broad sense of the phrase, criminalistics prevention of crimes in the PIs is social, since the behavior of a person is largely due to its social environment. To the general social prevention should include the system of economic, political, ideological, cultural, domestic, legal and other social measures aimed at reducing the level or localization of anti-social manifestations, and, in particular, to eliminate the causes and conditions conducive to committing crimes in the Ministry of Health. We believe that preventing anti-social (criminal) behavior in general and in the DPU in particular, the main corridor passes through all social and legal measures to combat offenses, penetrates social measures of a preventive nature, ensuring interaction of various measures - socio-political, economic, pedagogical, ideological and others.

The above, it is possible to conclude that a significant step towards overcoming the closure of forensic prevention of criminal behavior in the PIs and including it in the general direction of combating violations of the established rules of cohabitation. At the same time, we believe that the unifying beginning, a kind of stimulus that causes the need and the possibility of this interaction, is the general object - the forensic prevention of various forms of behavior that deviate from the requirements of social norms.

In the social-legal system, such a direction as forensic prevention of anti-social (criminal) behavior, can not remain isolated and closed. One or another direction of forensic prevention can be considered as one of the types of internally united activity of society, which aims at the socio-legal improvement of its main spheres, prevention of violations of social and legal norms, including moral, etc. Such activities are interwoven with economic, political, ideological, ethical, legal and many other connections. Therefore, in real life, criminological prevention acts as a complex system, the content of which is a set of various elements, consisting of blocks, which

in turn form the corresponding directions of preventive activity with knowledge possessed by science of forensics.

However, it is worth noting that, with great regret, the real state of forensic prevention in modern Ukraine is not only not very effective but does not correspond to the realities of the transitional period of the establishment of a democratic state. In the best case, it can be said that the forensic prevention of crimes in general and those committed in the ultra-high-speed medical unit in particular nowadays is no more than a system with weak, even very weak interactions. We believe that a complete system (as an integral entity with new qualitative characteristics that are not contained in its components) in this context - to a large extent the case of the future science of criminology. In the present reality, in spite of the difficulties of the transition period, there are additional (in principle, not new, but completely forgotten) opportunities for combating crime in general and in the PIs in particular at the general social level, for example, associated with the positive aspects of market transformation or moral values religious denominations. And today there is no objection to the position on the defining, basic nature of the general social prevention that unites measures of forensic crime prevention. We believe that forensic measures are preserved, although they are largely manifested in a new way, through the fundamental signs of measures of general social prevention: scale; comprehensive and versatile nature; complexity and interdependence; continuity and not rarely radical.

Thus, measures of general criminalistic prevention have an extremely wide range, they affect practically all types, groups, types of circumstances (causes and conditions) that facilitate the commission of crimes in the PIs. The multifaceted, complex nature of criminological crime prevention in UVP most clearly manifests itself at the general social level. At the same time, the strength of the forensic prevention is the interconnection of the various content of the measures (criminal, criminal, criminal, and operational), as well as their ability, based on the mutual complement (support, enrichment), not simply sum up the effect of anti-criminal influence, but to give him a new, incomparably higher quality in terms of performance.

In the narrow sense of the phrase, forensic prevention of crimes in the PIs, in our opinion, this activity is aimed at preventing violations of any provisions and norms that are foreseen in the activity of the PIs, and preventing various misconduct on the part of persons who are in the PIs. This narrow meaning and, in our opinion, is determined by its forensic value. We note that forensic prevention plays a significant role in the life of subjects who are in the PIs, since their content is to identify and eliminate the causes and conditions that give rise to violations in the PIs, that is, the prevention of violations of norms and rules, the detection and elimination of offenses, the fight against them in the PIs. Depending on which preventive measures are directed against the offenses, it is possible to allocate directions of forensic prevention: technical-forensic, tactical-forensic and methodological and forensic.

Criminalistic crime prevention can be more effective, and its effect is longer and more valuable when it is aimed at eliminating the causes of crime and contributing to its factors, in a particular case it should have a positive effect in this direction, and not limited to the impact on the symptoms of crime in the PIs.

The task of forensic prevention of the commission of crimes in penitentiary institutions stems from its purpose. The very purpose of forensic crime prevention is determined by solving problems that to some extent create such conditions for their

real fulfillment. In our opinion, the correct formulation of tasks contributes to the effective implementation of the prevention of crimes committed in penitentiary institutions.

At the same time, forensic prevention of the commission of crimes in penitentiary institutions is reduced to:

- systematic detection and analysis of phenomena, factors and circumstances contributing to the commission of crimes in PI;
- clarification and study of the contradictions and conflicts that lead to the emergence and implementation of criminal intentions, as well as the formation of the identity of offenders in the Department of Humanitarian Affairs;
- constant identification of persons from whom it is possible to expect the commission of crimes in PIs, their study and active preventive influence on them;
- elimination or neutralization of phenomena and circumstances (causes and conditions), contributing to the anti-social (criminal) behavior of persons in the PI;
- development and implementation of special tools, techniques and methods that help to prevent crime in the PIs.

It should be noted that criminology develops and implements the practice of combating criminality in PIs forensic methods, techniques and means intended for:

- 1) creation of conditions for the rapid detection of crimes being prepared in the Ministry of Health;
- 2) determination of causes and revealing of signs of a crime at an inspection of a place of arson in the administrative department, during the inspection of a corpse with signs of violent death in the administrative departments; methods of obtaining information about a prepared or carefully disguised crime in the Ministry of Health; methods of verifying the identity of the suspect and so on;
- 3) disclosure of crimes, that is, the clarification of all the features of the crime and the establishment of the guilty person.

In our view, it is the general and special tasks of forensic prevention of crimes committed in penitentiary institutions being realized through solving specific problems of science of criminology. "The concrete task - as right, says Professor RS Belkin, can decide both criminology in general, and one of the sections of science, and even one of the parts of this section. The scope of such tasks can be different, and the tasks themselves can be addressed and to the theory of science, its connections with other branches of knowledge, and to the needs that arose in practice.

The solution to these tasks is to implement a comprehensive preventive impact. Obviously, for the effective effect on crime in general or a particular crime, in particular, including its effective prevention, the subject of Prevention must have information about him, that is knowledge of his nature, content, dynamics, personality of the offender, causes and conditions, contributing to the crime, etc. Such information can be obtained in the process of disclosure and investigation of crimes using technical and tactical means, techniques and methods of criminalistics, as well as recommendations of forensic methods.

Criminology emerged and develops as a science that facilitates the disclosure and investigation of crimes, as well as their prevention, both in the field of criminal-procedural activities, and in the conduct of operational-search (intelligence, counter-intelligence) activities.

In our opinion, it is worth determining the most important and most independent areas of forensic support for the activities of law enforcement agencies,

which should identify them for the largest and most ambitious task posed by the state before them:

- Detect hidden and timely detection of obvious crimes committed in the PI;
- To carry out forensic prevention of crimes (to warn those who are preparing, to stop the commenced crimes and to prevent the harmful consequences of completed crimes) in the PI;
- carry out a preliminary investigation of crimes committed in the PIs.

It is these tasks, in our opinion, for investigators are the main areas of their professional activities. Unfortunately, in practice, this is not quite the case. For example, due to the inertia and the specific features, methods and means of investigation, the preventive function in the activities of investigating authorities takes a more modest place than, say, in the operations of the operational units of the Ministry of Internal Affairs and other bodies empowered to carry out operative search activities, which also The task of combating crime, including the prevention of crimes in PIs, is assigned.

Conclusions and perspectives of further research. Concluding the above, we note that the successful decision of the criminalistics of its theoretical and applied tasks are influenced by both objective and subjective factors that hinder the operational implementation of the achievements of forensic science in the practice of investigating and preventing crimes committed in the PIs.

Such factors include some backwardness of individual practitioners, a certain fear of the use of new techniques, methods and means, elements of conservatism in practice, etc. This is particularly evident in the area of crime prevention by means, methods and methods of criminology.

The general task of forensic prevention of crimes committed in the PIs in forensic science involves the existence of a number of specific tasks that reflect the internal structure and methodology of forensic crime prevention in the PIs.

These can include:

- definition of the object, means, methods and system of forensic prevention of crimes in PIs;
- development and improvement of theoretical, legal, organizational and information bases of criminological prevention of crimes in PI;
- Improvement of technical means, tactical methods and methods of forensic prevention and investigation of crimes in PI;
- development of methods, means and methods for identifying the causes and conditions conducive to committing crimes in the administrative units, taking into account their forensic features;
- selection of objects of direct study and preventive influence by means and methods of criminology;
- Forensic provision of prevention of crimes in the Ministry of Social Affairs of Ukraine in the sphere of operative and investigative activities and determination of its goals and objectives;
- Identification and study of the features of typical precautionary investigating situations, which are formed during the investigation, and the development of the main directions of forensic activity in the prevention of crimes in PIs;
- Defining an approximate set of preventive measures that are most effective in each of the selected situations and showing the peculiarities of their implementation;

- development of measures of forensic prevention of a special character in protection of various kinds of objects from a criminal encroachment;
- development of tactical methods and methodical recommendations for criminalistic crime prevention on the basis of materials of investigation of criminal cases;
- development of legal, organizational and methodological foundations of expert-forensic prevention of crimes in PI;
- Improvement of the interaction of investigative, operational and forensic units in preventing crimes in PIs.

Thus, the development of special tools, techniques and methods that facilitate the effective conduct of forensic preventive measures, is one of the sciences and applied problems of criminology, which is quite understandable.

References:

1. Derzhavna kryminal'no-vykonavcha sluzhba Ukrayiny (zahal'na kharakterystyka stanom na 1 sichnya 2016 roku) [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu : http://kvs.gov.ua/Byklet_2016.pdf
2. Myn'kovskyy H. M. Osobennosty rassledovanyya y sudebnoho razbyratel'stva del o nesovershennoletnykh / H. M. Myn'kovskyy // M. : Hosiuryzdat, 1959. - 207 s.
3. Belkyn R. S. Krymynalystyka: problemy, tendentsyy, perspektyvy. Ot teoryy — k praktyke. — M.: Yuryd, lyt., 1988. — 304 s.